

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Sanderi Angli Doct. Theol. De Origine Ac
Progressu Schismatis Anglicani Libri Tres ...**

Sander, Nicholas

Coloniæ Agrippinæ, 1610

Edictum contra Catholicos promulgatum, suadente Lecestrię Comite,
Eiusdem mors, & aliorum quorundam Dei seruorum actiones. Cap. I.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64680](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64680)

A P P E N D I X

Sive

LIBER QVARTVS
SCISMATIS ANGLI-
CANI:

IN QVO DE NONNVLLO RVM
Martyrys, ac de ijs rebus agitur, quæ à prime Ni-
colai Sanderi partu publicatione in Anglia
Regno contigerunt.

EDICTVM CONTRA CATHO-
licos promulgatum, suadente Lecestriz Co-
mite. Eiusdem mors. Et aliorum quo-
rundam Dei seruorum
actiones.

CAPVT PRIMVM.

Ostquam Regina, quique
ab eius consilio sunt vni-
uersi à metu classis Hispa-
nicæ aliquantisper respi-
rauissent, illicò ad instar
leonum contra eius regni
Catholicos resurrexerunt:
Promulgato crudelissi-
mo confestim edicto, quo eos persecuèdi so-
roremq; suam & rabiem in illos effundendi,
omnibus passim copia dabatur. Erat huius tã
atrocis edicti primarius facilè author Ro-
bertus

bertus Dudlæus Comes Lecestria, qui capitulis Catholicæ religionis & quotquot eã profitebantur inimicus, ad eã barbariem & inhumanitatem euaserat, nihil vt eum dicere pueret, cupere se Londinum vniuersum sanguine Catholicorum pictum & coloratum intreri. Erat hic Ioannis Dudlæi Ducis Northbricæ filius, cui regnante Maria propter prodicionem, nouarumque rerum studium, interferebatur, caput à cervicibus fuit resectum. Cuius cum quatuor etiam filij eidem supplicio fuissent adiudicati, Mariæ tamen Regine clementia factum est, quod vitam recinuerit. Fuit inter hos Robertus Dudlæus, qui à dictæ Mariæ obitu tanta mox apud Reginam Elizabetham gratia & autoritate polluit, ipse totius regni quasi princeps, Pacis bellique studia suo pro libitu moderaretur. Erat idem Hollandiæ & Zelandiæ gubernator, ac totius regni generalis Capitaneus: cumque ea dignitate non contentus rerum summam, iam sibi à Regina concessam spe ac animo complecteretur, senatu Regio difficultatem eius in privilegij executione faciente, ipsoque adeo regni Cancellario literas ac diploma super nouo officio exaratum sigillo suo obsignare detrectante, tanto repente furore Comes percitus fuit, vt in terribilem morbum prolapsus horribili mortis genere animam exhalaret. Erant planè qui tunc dicerent eum à secunda sua vxore fuisse interemptum, idque non contra diuini Numinis vindictam, quod videlicet is ante primam suam vxorem, ac deinde secundæ primum maritum Comitem Exestig de me-

de medio sustulisset. Cuius quidē mors, quod-
cunque demum modo homini impio & flagi-
tius quibuslibet obfito illata, ita Catholicos
vniuersos affecit, singulari, vt eā diuinæ pro-
uidentiæ ferrent acceptam. Cū præsertim
Tyrannus ille patre Catholico natus esset iā-
iam coram vniuersa hominum multitudinis
extremo supplicio afficiendus, magno affectu
populum exhortatus fuerit, quatenus in fide
Catholica perseverans, omnes Hæreses quæ
regnum istud pessundabant execraretur; pro-
ut à nobis libro tertio huius Historiæ relatū
est. Quin cū idem Robertus non absque sin-
gulari Dei beneficio mortem cui adiudicatus
erat effugisset, gratiæ sibi à Diuino Numine
præstitæ prorsus oblitus, nimiaque Reginiæ
familiaritate corruptus, ac prospero rerum
secundarum vento elatus, eo turpitudinis ac
scelerum peruenit, vt suæ se Reginiæ fidelem
seruum probaturus, crudelissimus ac atro-
cissimus omnium Catholicorum eo in regno
viventium hostis fieri non dubitaret. Quam
improbiter Deus, à quo vti diximus serua-
tus tantoque in dignitatis gradu collocatus
erat, amplius non ferens, ijs hominibus tra-
gicum & funestum aliquod ob oculos exem-
plum ponere voluit, qui secundo blandien-
tis fortunæ successu dementati, ac sui obliti,
ita viuunt planè ac si Deus nec esset, nec iu-
stum iudicium exercere, nec bonis præmia,
nec etiam improbis sempiterna supplicia a-
liquando posset decernere.

Hac insperata Comitis Lecestriæ morte nunciata, edicti executio aliquantisper suspensa fuit. Verum mox Deo nonnullis seruatorum suorum martyrij coronam conferre cupiente, ne qui ad tantam dignitatem à Diuino numine vocati electique erant premio suo frustrarentur, maximam eorum partem quos ipse Comes viuus adhuc morti adiudicarat, de medio Regina tolli curauit; quod videlicet existim, et regni sui Catholicos à Lecestriæ Comitis morte animus ac spiritus esse sumptuos. Qua quidem ratione factum est, multi vt Dei serui in diuersis Angliæ locis Martyrio vitam consummarint.

Erecta tunc Londini fuerunt, nouæ crudelitatis instrumenta, sex numero noua patibula, passimque circa ipsam urbem in pagis & oppidis magna Catholicorum multitudine impios Anglorum manus cæde & sanguine suo madefecit: morientibus vniuersis admirabili cum constantia, paciētia, addo gaudio & voluptate. Atque hi cum ad patibulum ducti essent nulla ratione populum affari poterant, metuantibus Anglicam sæuitiæ executoribus, ne forsitan eorum sermone & exhortatione ad saniolem doctrinam traduceretur. Hinc cum ex Sacerdotibus quispiam Deanus appellatus, vir morum, grauitate & literis conspicuus, causam astantibus esset declaraturus, quare in foelici illo sæculo tantum sanguinis in Anglia profunderetur: Hæretici tanto confestim cum impetu ac violentia multa nequicquam dicere molienti os compresserunt, vt propemodum suffocatus exanimis

nimis relinqueretur. Quamuis autem sanctis illis Martyribus eo tempore ad populum dicendi facultas non concederetur, ipsa tamen hominum Sanctorum, Innocentum, ac inculpatæ vitæ virorum, tum multorum etiam nobilium adolescentium magno cum gaudio tolerata mors, satis superque astantibus indicabat, fidem illorum veram esse oportere, pro qua ipsi ad eò fortiter & constanter mortem oppetere non dubitarent.

Accidit eo tempore Londini memorabile quoddam. Cum enim Beati illi Martyres ad supplicia pertraherentur, primaria mulier, pectus Christianum mentemque Catholicam testatura magna verborum contentione Sanctos illos Dei seruos exhortata est, quatenus magna cum patientia & constantia tanquam Iesu Christi Martyres illata sibi tormenta perpererentur. Quæ cum deinde etiam ad illorum se pedes benedictionem petens prostrauisset, subito ab Hæreticis comprehensa, & in carcerem coniecta fuit.

Alium quoque Catholicum, qui non sine admiratione tantum Sacerdotum ac Laicorum in furcam agi conspiciens, quod in more habebat, attonitus Sanctæ Crucis signo se munebat, mox maximo cum tumultu & clamore, ad carceres similiter abripuerunt.

Mirabilis & haud aliquantò fructuosius fuit, quod eodem tempore Deus operari dignatus est. Cum enim Martyrum illorum quispian iam in restem induendus, ex scala magno cum affectu populū obsecrauisset, ut Catholicorum aliqui presentes essent, ij precipue

bus suis se apud Deum commendarent, quod videlicet eorum opera ac auxilio indigeret. Catholici confestim quotquot adderāt Martyris illius sermone commoti, existimantesque eum tentatione quadam in mortis agone constitutum impugnari, secretò precibus suis apud Deum illum commendauerunt. Cum ecce tibi vnus præ cæteris feruentior, sui que officij esse existimans, fidem Catholicam audaci confessione condecorare, pro qua Martyrem illum publicè mortem oppetere conspiciebat, flexis genibus magno cum effectu & deuotione, coram vniuersa hominū multitudine Deum pro eo obtestatus est. Quo factō Martyr mirabiliter recreatus & animatus, ipsi autem hæretici tantum in furorem confestim acti fuerunt, hominem vt illum è vestigio ad pœnas suppliciaque abduxerint.

Inter cæteros eo qui tempore mortem pro Christo & fide Catholica sustinuerunt, mulier fuit Margareta Vuarda, cumque ea nobilis adolescens Thomas Felton. Erat in mulierem capitalis lata sententia, quòd Sacerdoti carcerem perfringenti auxilium porrexerat: quam priusquam subiret, multis diebus antè atrociter flagellis procissa, & brachijs in ærem eleuata, non absque astantium stupore Carnifices & Carnificinam despiciebat. Dicens, Tormenta illa quæ perpetiebatur, præiudicia quædam eius Martyrij esse, ad quod diuina misericordia opitulante aspirabat. Ad extremum itaque mortem magno cum desiderio exspectatam incredibili robore magnaque astantium ædificatione tolerauit.

Tho.

Thomas autem Felton nobilis sicut diximus ac elegantis admodum formæ adolescens gloriosi Martyris Ioannis Felton cognatus erat. Publicarat is Ioannes, sicut in libro tertio Historiæ nostræ diximus, Lugduni, bullam Pij V. contra Angliæ Reginam, ob eamque causam aliquot annis ante Thomam, Martyrio fuerat coronatus. Huius ergo vestigijs Thomas Felton animosè insistens, & admirabilis Dutini seruitij ac religionis Catholicæ zelator, ab Hæreticis in obscurum carcerem conijcitur, illicque tres ipsos menses & medium inter latrones miserrimam vitā degit. Cùm tamen ille animo nequaquam cadens, se ipsum erigebat, planeque confidebat fore, ut sanguinea Ioannis Cognati vestigia ipse quoque sanguinolētus sequeretur. Donec tādē admirabile adolescentis robur, insolentemque exaggerati illius animi constantiā Hæretici amplius perferre non valentes, ex carcere protractum extremo supplicio, similiter affecerunt: admirantibus quorquot aderant, Diuini prorsus Adolescentis illustria donararam indolem, præclaras virtutes, excellentem pietatem, insignem deuotionem, & admirabilem in poenis patiendis constantiam, vnā cum mansuetudine singulari etiam erga ipsos suos Carnifices se prodente, & videri spectarique gestente.